

ЗАКОН за административните нарушения и наказания

Обн., ДВ, бр. 92 от 28.11.1969 г., изм., бр. 54 от 11.07.1978 г., доп., бр. 28 от 9.04.1982 г., в сила от 1.07.1982 г., изм. и доп., бр. 28 от 8.04.1983 г., в сила от 1.07.1983 г., изм., бр. 101 от 27.12.1983 г., доп., бр. 89 от 18.11.1986 г., изм. и доп., бр. 24 от 27.03.1987 г., изм., бр. 94 от 23.11.1990 г., бр. 105 от 19.12.1991 г., изм. и доп., бр. 59 от 21.07.1992 г., бр. 102 от 21.11.1995 г., бр. 12 от 9.02.1996 г., изм., бр. 110 от 30.12.1996 г., изм. и доп., бр. 11 от 29.01.1998 г., доп., бр. 15 от 6.02.1998 г., в сила от 1.01.1999 г. - изм., бр. 89 от 3.08.1998 г.; изм., бр. 59 от 26.05.1998 г., доп., бр. 85 от 24.07.1998 г., бр. 51 от 4.06.1999 г., изм. и доп., бр. 67 от 27.07.1999 г., в сила от 28.08.1999 г., доп., бр. 114 от 30.12.1999 г., в сила от 31.01.2000 г., изм., бр. 92 от 10.11.2000 г., в сила от 1.01.2001 г., бр. 25 от 8.03.2002 г., изм. и доп., бр. 61 от 21.06.2002 г., изм., бр. 101 от 29.10.2002 г., в сила от 1.01.2003 г., доп., бр. 96 от 29.10.2004 г., в сила от 30.11.2004 г., бр. 39 от 10.05.2005 г., в сила от 11.08.2005 г., изм. и доп., бр. 79 от 4.10.2005 г., изм., бр. 30 от 11.04.2006 г., в сила от 1.03.2007 г., бр. 33 от 21.04.2006 г., изм. и доп., бр. 69 от 25.08.2006 г., доп., бр. 108 от 29.12.2006 г., в сила от 29.12.2006 г., бр. 51 от 26.06.2007 г., изм., бр. 59 от 20.07.2007 г., в сила от 1.03.2008 г., изм. и доп., бр. 97 от 23.11.2007 г., изм., бр. 12 от 13.02.2009 г., в сила от 1.01.2010 г. (*) - изм., бр. 32 от 28.04.2009 г., бр. 27 от 10.04.2009 г., изм. и доп., бр. 10 от 1.02.2011 г., изм., бр. 33 от 26.04.2011 г., в сила от 27.05.2011 г., бр. 39 от 20.05.2011 г., доп., бр. 60 от 5.08.2011 г., бр. 77 от 4.10.2011 г., изм., бр. 19 от 6.03.2012 г., доп., бр. 54 от 17.07.2012 г., в сила от 17.07.2012 г., изм., бр. 77 от 9.10.2012 г., в сила от 9.10.2012 г., доп., бр. 17 от 21.02.2013 г., бр. 98 от 28.11.2014 г., в сила от 28.11.2014 г., бр. 107 от 24.12.2014 г., в сила от 1.01.2015 г., изм. и доп., бр. 81 от 20.10.2015 г., в сила от 21.11.2015 г., изм., бр. 76 от 30.09.2016 г., в сила от 30.09.2016 г., доп., бр. 101 от 20.12.2016 г., в сила от 21.01.2017 г., изм. и доп., бр. 63 от 4.08.2017 г., в сила от 5.11.2017 г., доп., бр. 101 от 19.12.2017 г., изм. и доп., бр. 20 от 6.03.2018 г., в сила от 6.03.2018 г., доп., бр. 38 от 8.05.2018 г., в сила от 8.05.2018 г.

Сборник закони - АПИС, кн. 11/91 г., стр. 72; кн. 1/92 г., стр. 5; кн. 9/92 г., стр. 219; кн. 12/95 г., стр. 9; кн. 3/96 г., стр. 88; кн. 2/98 г., стр. 32; кн. 6/98 г., стр. 30; кн. 4/2002 г., стр. 9; кн. 7/2002 г., стр. 7; кн. 11/2002 г., стр. 9; кн. 11/2004 г., стр. 148; кн. 11/2005, стр. 152 том I/91 г., стр. 133

Библиотека закони - АПИС, т. 2, р. 2, № 20

(*) (Бел. ред. - относно влизането в сила на изменението на Закона за административните нарушения и наказания с ДВ, бр. 12 от 13.02.2009 г., виж Параграф единствен от Закона за допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДВ, бр. 32 от 2009 г.)

Глава първа ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 1. (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г.) Този закон определя общите правила за административните нарушения и наказания, реда за установяване на административните нарушения, за налагане и изпълнение на административните наказания и осигурява необходимите гаранции за защита правата и законните интереси на гражданите и организациите.

Чл. 2. (1) Деянията, които съставляват административни нарушения, и съответните за тях наказания, се определят със закон или указ.

(2) Когато нарушението на закон или указ е обявено общо за наказуемо с определено по вид и размер административно наказание, Министерският съвет и членовете на правителството, ако са овластени със съответния закон или указ, могат да определят съставите на конкретните нарушения.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г.) Общинските съвети при издаване на наредби определят съставите на административните нарушения и съответстващите на тях наказания, предвидени в Закона за местното самоуправление и местната администрация.

Чл. 3. (1) За всяко административно нарушение се прилага нормативният акт, който е бил в сила по време на извършването му.

(2) Ако до влизане в сила на наказателното постановление последват различни нормативни разпоредби, прилага се онази от тях, която е по-благоприятна за нарушителя.

Чл. 4. (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г.) Този закон и другите закони и укази, в които са предвидени административни наказания, се прилагат за всички административни нарушения, извършени на територията на Република България, на български кораб или самолет и по отношение на български граждани, извършили административни нарушения в чужбина, наказуеми по българските закони, ако засягат интересите на нашата държава.

Чл. 5. (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г.) Въпросът за отговорността на чужденци, които се ползват с имунитет по отношение на административнонаказателната юрисдикция на Република България, се решава съобразно приетите от нея норми на международното право.

Глава втора

АДМИНИСТРАТИВНИ НАРУШЕНИЯ И НАКАЗАНИЯ

Раздел I

Административни нарушения

Чл. 6. (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г.) Административно нарушение е това деяние (действие или бездействие), което нарушава установения ред на държавното управление, извършено е виновно и е обявено за наказуемо с административно наказание, налагано по административен ред.

Чл. 7. (1) Деянието, обявено за административно нарушение, е виновно, когато е извършено умишлено или непредпазливо.

(2) Непредпазливите деяния не се наказват само в изрично предвидените случаи.

Чл. 8. Не са административни нарушения деянията, които са извършени при неизбежна отбрана или крайна необходимост.

Чл. 9. (1) Приготовлението към административното нарушение не се наказва.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 1983 г.) Не се наказва и опитът към административно нарушение освен в случаите на:

а) митнически и валутни нарушения, ако това е предвидено в съответния закон или указ;

б) (изм. - ДВ, бр. 11 от 1998 г.) чл. 218б, ал. 1 от Наказателния кодекс;

в) чл. 41, ал. 1 от Закона за опазване на селскостопанското имущество.

Чл. 10. (Доп. - ДВ, бр. 85 от 1998 г.) При административните нарушения

подбудителите, помагачите и укривателите, както и допустителите се наказват само в случаите, предвидени в съответния закон или указ.

Чл. 11. По въпросите на вината, вменяемостта, обстоятелствата, изключващи отговорността, формите на съучастие, приготвянето и опита се прилагат разпоредбите на общата част на Наказателния кодекс, доколкото в този закон не се предвижда друго.

Раздел II

Административни наказания

Чл. 12. Административните наказания се налагат с цел да се предупреди и превъзпита нарушителят към спазване на установения правен ред и се въздейства възпитателно и предупредително върху останалите граждани.

Чл. 13. За административни нарушения могат да се предвиждат и налагат следните административни наказания:

- а) обществено порицание;
- б) глоба;
- в) временно лишаване от право да се упражнява определена професия или дейност.

Чл. 14. Общественото порицание за извършеното нарушение се изразява в публично порицание на нарушителя пред трудовия колектив, където работи, или пред организацията, в която членува.

Чл. 15. (1) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г., бр. 102 от 1995 г.) Глобата е наказание, което се изразява в заплащане на определена парична сума.

(2) По отношение на непълнолетните административното наказание глоба се заменя с обществено порицание.

Чл. 16. (Изм. - ДВ, бр. 54 от 1978 г.) Лишаването от право да се упражнява определена професия или дейност се изразява във временна забрана за нарушителя да упражнява професия или дейност, във връзка с която е извършил нарушението. Продължителността на това наказание не може да бъде по-малка от един месец и повече от две години, а за нарушения, свързани с безопасността на движението при употреба на алкохол или друго силно упойващо вещество - до пет години. То не засяга придобитата правоспособност освен в случаите, предвидени в съответния закон или указ.

Чл. 17. Никой не може да бъде наказан повторно за административно нарушение, за което е бил вече наказан с влязло в сила наказателно постановление или решение на съда.

Чл. 18. Когато с едно деяние са извършени няколко административни нарушения или едно и също лице е извършило няколко отделни нарушения, наложените наказания се изтърпяват поотделно за всяко едно от тях.

Чл. 19. За административните нарушения, наказуеми по реда на този закон, не се допуска условно наказание.

Чл. 20. (1) Наред с предвидените в чл. 13 административни наказания наказващият орган постановява отнемане в полза на държавата на вещите, принадлежащи на нарушителя, които са послужили за извършване на умишлено административно нарушение, ако това е предвидено в съответния закон или указ.

(2) Отнемат се в полза на държавата и вещите, предмет на нарушението, притежаването на които е забранено, независимо от тяхното количество и стойност, където и да се намират.

(3) Освен вещите по предходната алинея в предвидените в съответния закон или указ

случаи се отнемат в полза на държавата и вещите, принадлежащи на нарушителя, които са били предмет на нарушението.

(4) Отнемане по алинеи 1 и 3 не се допуска, когато стойността на вещите явно не съответствува на характера и тежестта на административното нарушение, освен ако в съответния закон или указ е предвидено друго.

Чл. 21. Придобитите от нарушителя вещи в резултат на нарушението се отнемат в полза на държавата независимо от тяхното количество и стойност.

Раздел III

Принудителни административни мерки

Чл. 22. За предотвратяване и преустановяване на административните нарушения, както и за предотвратяване и отстраняване на вредните последици от тях могат да се прилагат принудителни административни мерки.

Чл. 23. Случаите, когато могат да се прилагат принудителни административни мерки, техният вид, органите, които ги прилагат, и начинът за тяхното приложение, както и редът за тяхното обжалване се уреждат в съответния закон или указ.

Раздел IV

Административнонаказателно отговорни лица

Чл. 24. (1) Административнонаказателната отговорност е лична.

(2) За административни нарушения, извършени при осъществяване дейността на предприятия, учреждения и организации, отговарят работниците и служителите, които са ги извършили, както и ръководителите, които са наредили или допуснали да бъдат извършени.

Чл. 25. Когато извършителят на административно нарушение е действувал в изпълнение на неправомерна служебна заповед, дадена по установения ред, той не носи административнонаказателна отговорност, ако заповедта не е съдържала очевидно за него нарушение.

Чл. 26. (1) Административнонаказателно отговорни са пълнолетните лица, навършили 18 години, които са извършили административни нарушения в състояние на вменяемост.

(2) Административнонаказателно отговорни са и непълнолетните, които са навършили 16 години, но не са навършили 18 години, когато са могли да разбират свойството и значението на извършеното нарушение и да ръководят постъпките си.

(3) За административни нарушения, извършени от малолетни, непълнолетни на възраст от 14 до 16 години и поставени под пълно запрещение, отговарят съответно родителите, попечителите или настойниците, които съзнателно са допуснали извършването им.

Раздел V

Определяне на административните наказания

Чл. 27. (1) Административното наказание се определя съобразно с разпоредбите на този закон в границите на наказанието, предвидено за извършеното нарушение.

(2) При определяне на наказанието се вземат предвид тежестта на нарушението,

подбудите за неговото извършване и другите смекчаващи и отегчаващи вината обстоятелства, както и имотното състояние на нарушителя.

(3) Смекчаващите обстоятелства обуславят налагането на по-леко наказание, а отегчаващите - на по-тежко наказание.

(4) Заменяването на предвидените за нарушенията наказания с по-леки по вид не се допуска освен в случаите, предвидени в чл. 15, алинея 2.

(5) Не се допуска също така определяне на наказание под предвидения най-нисък размер на наказанията глоба и временно лишаване от право да се упражнява определена професия или дейност.

Чл. 28. За маловажни случаи на административни нарушения наказващият орган може:

а) да не наложи наказание, като предупреди нарушителя, устно или писмено, че при повторно извършване на нарушение ще му бъде наложено административно наказание;

б) (отм. - ДВ, бр. 105 от 1991 г.).

Чл. 29. За маловажни случаи на административни нарушения, извършени от непълнолетни, наказващите органи изпращат съставените актове на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните за налагане мерки от възпитателен характер.

Раздел VI

Общи административнонаказателни разпоредби

Чл. 30. За отделни административни нарушения, които не са установени по реда, предвиден в чл. 2, ал. 1 и 2, се прилагат съответно чл. 31 и 32.

Чл. 31. (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г., бр. 102 от 1995 г., бр. 11 от 1998 г.) Който не изпълни или наруши законно разпореждане, заповед или наредба на орган на властта, включително във връзка със стопанските мероприятия на държавата, се наказва с глоба от 2 до 50 лева.

Чл. 32. (1) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г., бр. 102 от 1995 г., бр. 11 от 1998 г., бр. 25 от 2002 г.) Който не изпълни или наруши постановление, разпореждане или друг акт, издаден или приет от Министерския съвет, ако деянието не съставлява престъпление, се наказва с глоба от 100 до 2000 лева.

(2) (Нова - ДВ, бр. 24 от 1987 г., изм., бр. 59 от 1992 г., бр. 102 от 1995 г., бр. 11 от 1998 г., доп., бр. 114 от 1999 г., изм., бр. 25 от 2002 г., бр. 61 от 2002 г.) Който не изпълни или наруши акт по ал. 1, свързан със счетоводното, данъчното, митническото, валутното или екологичното законодателство, ако деянието не съставлява престъпление, се наказва с глоба от 400 до 3000 лв.

(3) (Нова - ДВ, бр. 67 от 1999 г.) Когато държавен служител при изпълнение на държавната служба не изпълни или наруши задължения, произтичащи от актовете по ал. 1 и 2, се наказва с глоба от 40 до 300 лв.

(4) (Предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 24 от 1987 г., предишна ал. 3, бр. 67 от 1999 г.) Разпоредбата на предходните алинеи се прилага за нарушенията на онези издадени или утвърдени от Министерския съвет актове, които изрично се позовават на този член.

Глава трета

ПРОИЗВОДСТВО ПО УСТАНОВЯВАНЕ НА

АДМИНИСТРАТИВНИТЕ НАРУШЕНИЯ, НАЛАГАНЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИТЕ НАКАЗАНИЯ

Раздел I Общи положения

Чл. 33. (1) Когато за дадено деяние е възбудено наказателно преследване от органите на прокуратурата, административнонаказателно производство не се образува.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 63 от 2017 г., в сила от 5.11.2017 г.) При констатиране на признак/признаци на извършено престъпление административнонаказателното производство се прекратява, а материалите се изпращат на съответния прокурор. Веществените доказателства и вещите по чл. 41 се пазят от административнонаказващия орган до произнасянето на прокурора.

Чл. 34. (1) (Доп. - ДВ, бр. 89 от 1986 г., бр. 102 от 1995 г., бр. 61 от 2002 г., бр. 39 от 2005 г., изм. и доп., бр. 97 от 2007 г., доп., бр. 77 от 2011 г., бр. 17 от 2013 г., изм., бр. 76 от 2016 г., в сила от 30.09.2016 г., изм. и доп., бр. 20 от 2018 г., в сила от 6.03.2018 г.) Не се образува административнонаказателно производство, а образуваното се прекратява, когато:

- а) нарушителят е починал;
- б) нарушителят е изпаднал в постоянно разстройство на съзнанието;
- в) това е предвидено в закон или указ.

Не се образува административнонаказателно производство, ако не е съставен акт за установяване на нарушението в продължение на три месеца от откриване на нарушителя или ако е изтекла една година от извършване на нарушението, а за митнически, данъчни, екологични и валутни нарушения, както и по Изборния кодекс, Закона за политическите партии, Закона за публичното предлагане на ценни книжа, Закона за пазарите на финансови инструменти, Закона за дружествата със специална инвестиционна цел, Закона за прилагане на мерките срещу пазарните злоупотреби с финансови инструменти, Закона за платежните услуги и платежните системи, Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно пазарната злоупотреба (Регламент относно пазарната злоупотреба) и за отмяна на Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и директиви 2003/124/ЕО, 2003/125/ЕО и 2004/72/ЕО на Комисията (ОВ, L 173/1 от 12 юни 2014 г.), Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране, част втора, част втора "а" и част трета от Кодекса за социално осигуряване, Кодекса за застраховането и на нормативните актове по прилагането им и по Закона за регистър БУЛСТАТ - две години.

(2) (Нова - ДВ, бр. 12 от 1996 г., доп., бр. 51 от 1999 г., изм., бр. 92 от 2000 г., бр. 101 от 2002 г., бр. 33 от 2006 г., доп., бр. 108 от 2006 г., бр. 54 от 2012 г., в сила от 17.07.2012 г., бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г., бр. 38 от 2018 г., в сила от 8.05.2018 г.) За нарушение на нормативен акт, уреждащ бюджетната, финансово-стопанската и отчетната дейност по чл. 32, ал. 1, т. 1 от Закона за държавната финансова инспекция, както и за нарушение на нормативен акт, уреждащ хазартната дейност и мерките срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма, както и за нарушение на Закона за енергетиката,

Закона за енергията от възобновяеми източници и подзаконовите нормативни актове по прилагането им, на Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия (ОВ, L 326/1 от 8 декември 2011 г.), както и за нарушение на Закона за независимия финансов одит, не се образува административнонаказателно производство, ако не е съставен акт за установяване на нарушението в продължение на шест месеца от откриване на нарушителя или ако са изтекли повече от пет години от извършване на нарушението. В тези случаи предвидените срокове в ал. 1 не се прилагат.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 12 от 1996 г.) Образованото административнонаказателно производство се прекратява, ако не е издадено наказателно постановление в шестмесечен срок от съставянето на акта.

Чл. 35. Влязлото в сила решение на съда по гражданско дело е задължително за наказващия административен орган по въпросите за гражданското състояние и за правото на собственост.

Раздел II

Образуване на административнонаказателно производство

Чл. 36. (1) Административнонаказателно производство се образува със съставяне на акт за установяване на извършеното административно нарушение.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 63 от 2017 г., в сила от 5.11.2017 г.) Без приложен акт административнонаказателна преписка не се образува освен в случаите, когато производството е прекратено от съда или прокурора или прокурорът е отказал да образува наказателно производство и е препратено на наказващия орган.

Чл. 37. (1) Актове могат да съставят длъжностните лица:

а) посочени изрично в съответните нормативни актове;

б) (изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г.) определени от ръководителите на ведомствата, организациите, областните управители и кметовете на общините, на които е възложено приложението или контрола по приложението на съответните нормативни актове.

(2) Актове могат да съставят и представители на обществеността, ако са овластени за това с нормативен акт.

Чл. 38. (Отм. - ДВ, бр. 94 от 1990 г.).

Чл. 39. (1) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г., бр. 11 от 1998 г., бр. 25 от 2002 г.) За явно маловажни случаи на административни нарушения, установени при извършването им, овластените за това органи налагат на място, срещу квитанция, глоба до размера, предвиден в съответния закон или указ, но не повече от 10 лева.

(2) (Нова - ДВ, бр. 28 от 1983 г., изм., бр. 59 от 1992 г., бр. 110 от 1996 г., бр. 11 от 1998 г., бр. 25 от 2002 г.) За маловажни случаи на административни нарушения, установени при извършването им, когато това е предвидено в закон или указ, овластените контролни органи могат да налагат на местонарушението глоби в размер от 10 до 50 лв. За наложената глоба се издава фиш, който съдържа данни за самоличността на контролния орган и на нарушителя, мястото и времето на нарушението, нарушените разпоредби и размера на глобата. Фишът се подписва от контролния орган и от нарушителя, че е съгласен да плати глобата, и се изпраща на финансовия орган на съответната общинска администрация за изпълнение. На нарушителя се дава препис, за да може да заплати

доброволно глобата.

(2а) (Нова – ДВ, бр. 101 от 2016 г., в сила от 21.01.2017 г.) За административни нарушения, установени при извършването им, когато това е предвидено в закон, овластените контролни органи могат да налагат на местонарушението глоби в размер, предвиден в съответния закон. За наложената глоба се издава фиш, който съдържа данни за самоличността на контролния орган и на нарушителя, мястото и времето на нарушението, нарушените разпоредби и размера на глобата. Фишът се подписва от контролния орган и от нарушителя, че е съгласен да плати глобата. На нарушителя се дава препис, за да може да заплати доброволно глобата.

(3) (Предишна ал. 2, доп. - ДВ, бр. 28 от 1983 г.) Ако нарушителят оспори нарушението или откаже да плати глобата, за нарушението се съставя акт съгласно разпоредбите на този раздел.

(4) (Нова - ДВ, бр. 10 от 2011 г.) За случаи на административни нарушения, установени и заснети с техническо средство или система, в отсъствие на контролен орган и нарушител, когато това е предвидено в закон, овластените контролни органи могат да налагат глоби в размер над необжалваемия минимум по ал. 2, за което се издава електронен фиш.

Чл. 40. (1) Актът за установяване на административното нарушение се съставя в присъствието на нарушителя и свидетелите, които са присъствували при извършване или установяване на нарушението.

(2) Когато нарушителят е известен, но не може да се намери или след покана не се яви за съставяне на акта, актът се съставя и в негово отсъствие.

(3) При липса на свидетели, присъствували при извършването или установяването на нарушението, или при невъзможност да се състави акт в тяхно присъствие, той се съставя в присъствието на двама други свидетели, като това изрично се отбелязва в него.

(4) Когато нарушението е установено въз основа на официални документи, актът може да се състави и в отсъствие на свидетели.

Чл. 41. При констатиране на административни нарушения актосъставителят може да изземва и задържа веществените доказателства, свързани с установяване на нарушението, както и вещите, които подлежат на отнемане в полза на държавата по чл. 20 и 21.

Чл. 42. Актът за установяване на административното нарушение трябва да съдържа:

1. собственото, бащиното и фамилното име на съставителя и длъжността му;
2. датата на съставяне на акта;
3. датата и мястото на извършване на нарушението;
4. описание на нарушението и обстоятелствата, при които е било извършено;
5. законните разпоредби, които са нарушени;
6. (доп. - ДВ, бр. 59 от 1992 г.) собственото, бащиното и фамилното име и възрастта на нарушителя, точния му адрес и местоработата, единен граждански номер;
7. (доп. - ДВ, бр. 59 от 1992 г.) имената и точните адреси на свидетелите, единен граждански номер;
8. обясненията или възраженията на нарушителя, ако е направил такива;
9. (доп. - ДВ, бр. 59 от 1992 г.) имената и точните адреси на лицата, които са претърпели имуществени вреди от нарушението, единен граждански номер;
10. опис на писмените материали и на иззетите вещи, ако има такива, и кому са поверени за пазене.

Чл. 43. (1) Актът се подписва от съставителя и поне от един от свидетелите, посочени в него, и се предявява на нарушителя да се запознае със съдържанието му и го подпише със задължение да уведоми наказващия орган, когато промени адреса си.

(2) Когато нарушителят откаже да подпише акта, това се удостоверява чрез подписа на един свидетел, името и точният адрес на който се отбелязват в акта.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г.) Когато не може да се установи самоличността на нарушителя от актосъставителя, тя се установява от най-близката общинска администрация или поделение на Министерството на вътрешните работи.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г.) Когато актът е съставен в отсъствие на нарушителя, той се изпраща на съответната служба, а ако няма такава - на общинската администрация по местоживеенето на нарушителя за предявяване и подписване. Актът се предявява и подписва не по-късно от седем дни от получаването и се връща незабавно.

(5) При подписване на акта на нарушителя се връчва препис от него срещу разписка, а в акта се отбелязва датата на неговото подписване.

(6) Когато нарушителят след щателно издирване не може да бъде намерен, това се отбелязва в акта и производството се спира.

Чл. 44. (1) Освен възраженията при съставяне на акта в тридневен срок от подписването му нарушителят може да направи и писмени възражения по него.

(2) Когато във възраженията си нарушителят посочи писмени или веществени доказателства, те трябва да бъдат събрани служебно, доколкото това е възможно.

(3) В двуседмичен срок от подписването на акта той се изпраща на наказващия орган заедно с възраженията, събраните доказателства и другите приложения към преписката.

(4) (Нова - ДВ, бр. 51 от 2007 г.) Когато нарушителят няма постоянен адрес в Република България, съставеният акт се предоставя незабавно на наказващия орган. Към акта се прилагат писмени обяснения или възражения на водача.

Чл. 45. (1) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г.) До издаване на наказателното постановление пострадалият може да направи искане пред наказващия орган за обезщетяване на причинените му вреди до размер на два лева, освен ако в съответния закон или указ се предвижда възможност за предявяване пред същия орган на искане за вреди в по-голям размер.

(2) Поискалият обезщетение е длъжен да уведоми наказващия орган, когато промени адреса си.

Чл. 46. (1) Иззетите вещи се предават за пазене съгласно установените правила.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г.) При липса на такива правила вещите се предават за пазене в службата на актосъставителя или в съответната общинска администрация.

(3) Когато е целесъобразно, те могат да бъдат предадени за пазене на нарушителя или на други лица.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г.) Подлежащите на бързо разваляне вещи се продават чрез държавните и общинските фирми, като получената сума, след спадане на извършените разходи, се депозира в Държавната спестовна каса.

Раздел III

Административнонаказващи органи

Чл. 47. (1) Административни наказания могат да налагат:

а) (изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г.) ръководителите на ведомствата и организациите, областните управители и кметовете на общините, на които е възложено да прилагат

съответните нормативни актове или да контролират тяхното изпълнение;

б) длъжностните лица и органите, овластени от съответния закон или указ;

в) (изм. и доп. - ДВ, бр. 59 от 1992 г.) съдебните и прокурорските органи в предвидените от закон или указ случаи.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 24 от 1987 г.) Ръководителите по буква "а" могат да възлагат правата си на наказващи органи на определени от тях длъжностни лица, когато това е предвидено в съответния закон, указ или постановление на Министерския съвет.

Чл. 48. (1) Административнонаказателната преписка се разглежда от административнонаказващия орган, в чийто район е било извършено нарушението.

(2) Когато не може точно да се определи местоизвършването на нарушението, компетентен да разгледа преписката е административнонаказващият орган, в чийто район се намира местожителството на дееца, или органът, в района на който най-напред е било образувано производството.

Чл. 49. Когато сезираният административнонаказващ орган намери, че производството е от компетентност на друг орган, той го изпраща незабавно на този орган.

Чл. 50. (Изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) Споровете за компетентност по административнонаказателни производства между органи на едно и също ведомство или организация се решават от ръководителя на съответното ведомство или организация, а между органи от различни ведомства или организации - от административния съд, в чийто район се намира седалището на органа, който е съставил акта.

Чл. 51. (1) Не може да участва в разглеждането на административнонаказателна преписка и в издаването на наказателно постановление длъжностно лице, което:

а) е пострадало от нарушението или е съпруг или роднина на нарушителя или пострадалия по права линия без ограничение и по сребрена линия - до четвърта степен;

б) е съставило акта за нарушението или е свидетел по него;

в) е заинтересувано от изхода на административното производство или има с нарушителя или пострадалия особени отношения, които пораждат основателни съмнения в неговото безпристрастие.

(2) При наличието на някои от посочените основания длъжностното лице трябва да се отведе.

(3) Отводи по същите основания могат да се правят и от нарушителя, и от пострадалия от нарушението.

Раздел IV

Производство по налагане на административните наказания

Чл. 52. (1) (Доп. - ДВ, бр. 51 от 2007 г.) Наказващият орган е длъжен да се произнесе по административнонаказателната преписка в месечен срок от получаването ѝ. В случаите по чл. 44, ал. 4 наказващият орган се произнася в деня на получаване на административнонаказателната преписка.

(2) Ако се установи, че актът не е бил предявен на нарушителя, наказващият орган го връща веднага на актосъставителя.

(3) След получаване на преписката наказващият орган уведомява за съставения акт пострадалите от нарушението, ако има такива и адресите им са известни.

(4) Преди да се произнесе по преписката, наказващият орган проверява акта с оглед

на неговата законосъобразност и обоснованост и преценява възраженията и събраните доказателства, а когато е необходимо, извършва и разследване на спорните обстоятелства. Разследването може да бъде възложено и на други длъжностни лица от същото ведомство.

Чл. 53. (1) Когато се установи, че нарушителят е извършил деянието виновно, ако няма основание за прилагането на чл. 28 и 29, наказващият орган издава наказателно постановление, с което налага на нарушителя съответно административно наказание.

(2) Наказателно постановление се издава и когато е допусната нередовност в акта, стига да е установено по безспорен начин извършването на нарушението, самоличността на нарушителя и неговата вина.

Чл. 54. Когато се установи, че деянието не е нарушение, че нарушението не е извършено от лицето, посочено като нарушител, или че то не може да му се вмени във вина, наказващият орган прекратява преписката с мотивирана резолюция, като постановява да се върнат иззетите вещи, освен ако притежаването им е забранено, или да се заплати тяхната равностойност в случаите на чл. 46, ал. 4. Вещите, притежаването на които е забранено, не се връщат, а с тях се постъпва по реда, установен в съответните нормативни актове.

Чл. 55. (1) При издаване на наказателното постановление наказващият орган се произнася и по искането за обезщетение на причинените от нарушението вреди.

(2) Когато с нарушението са причинени вреди на държавно предприятие, учреждение или организация, наказващият орган се произнася по обезщетението и без да е предявено искане.

(3) Размерът на обезщетението за вредите се определя по предвидения ред, а когато няма такъв, може да бъде определен с помощта на вещо лице.

Чл. 56. Ако при решаване на въпроса за обезщетението наказващият орган срещне трудности от фактически или правен характер, производството по него се прекратява, а заинтересуваният се насочва да потърси обезщетение чрез съда на общо основание.

Чл. 57. (1) Наказателното постановление трябва да съдържа:

1. собственото, бащиното и фамилното име и длъжността на лицето, което го е издало;
2. датата на издаването и номерата на постановлението;
3. датата на акта, въз основа на който се издава, и името, длъжността и местослуженето на актосъставителя;
4. (доп. - ДВ, бр. 59 от 1992 г.) собственото, бащиното и фамилното име на нарушителя и точния му адрес, единен граждански номер;
5. описание на нарушението, датата и мястото, където е извършено, обстоятелствата, при които е извършено, както и на доказателствата, които го потвърждават;
6. законните разпоредби, които са били нарушени виновно;
7. вида и размера на наказанието;
8. вещите, които се отнемат в полза на държавата;
9. размера на обезщетението и на кого следва да се заплати;
10. дали наказателното постановление подлежи на обжалване, в какъв срок и пред кой съд.

(2) Наказателното постановление се подписва от длъжностното лице, което го е издало.

Чл. 58. (1) Препис от наказателното постановление се връчва срещу подпис на нарушителя и на поискалия обезщетение.

(2) Когато нарушителят или поискалия обезщетение не се намери на посочения от

него адрес, а новият му адрес е неизвестен, наказващият орган отбелязва това върху наказателното постановление и то се счита за връчено от деня на отбелязването.

Раздел V

Обжалване на наказателните постановления и на електронните фишове (Загл. изм. - ДВ, бр. 10 от 2011 г.)

Чл. 59. (1) (Изм. - ДВ, бр. 10 от 2011 г.) Наказателното постановление и електронният фиш подлежат на обжалване пред районния съд, в района на който е извършено или довършено нарушението, а за нарушенията, извършени в чужбина - пред Софийския районен съд.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 10 от 2011 г.) Нарушителят и поискалият обезщетение могат да обжалват постановлението в седемдневен срок от връчването му, а прокурорът може да подаде протест срещу него в двуседмичен срок от издаването му. Електронният фиш подлежи на обжалване в определения в Закона за движението по пътищата срок.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г., бр. 110 от 1996 г., изм. и доп., бр. 11 от 1998 г., изм., бр. 25 от 2002 г., доп., бр. 10 от 2011 г., отм., бр. 77 от 2012 г., в сила от 9.10.2012 г.)

Чл. 60. (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 10 от 2011 г.) Обжалването на наказателното постановление и на електронния фиш става чрез наказващия орган, който ги е издал. В жалбата се посочват всички доказателства, на които жалбоподателят се позовава.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 10 от 2011 г.) В седемдневен срок от получаване на жалбата наказващият орган я изпраща заедно с цялата преписка на съответния районен съд, като в съпроводителното писмо посочва и доказателствата в подкрепа на обжалваното постановление или на обжалвания електронен фиш.

Чл. 61. (1) (Доп. - ДВ, бр. 10 от 2011 г.) При разглеждане на делото пред районния съд се призовават нарушителят, поискалите обезщетение, включително и тези по чл. 55, ал. 2, и учреждението или организацията, чийто орган е издал наказателното постановление или електронния фиш, както и допуснатите от съда свидетели.

(2) Съдът дава ход на делото и в случаите, когато жалбоподателят не е бил намерен на посочения от него адрес. Съдът дава ход на делото и в случаите, когато жалбоподателят, неподалият жалба нарушител или поискалият обезщетение не са били намерени на посочените от тях адреси.

Чл. 62. Прокурорът може да участва в производството пред съда, ако намери това за необходимо.

Чл. 63. (1) (Доп. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., изм., бр. 59 от 1998 г., бр. 30 от 2006 г., доп., бр. 10 от 2011 г.) Районният съд в състав само от съдия разглежда делото по същество и се произнася с решение, с което може да потвърди, да измени или отмени наказателното постановление или електронния фиш. Решението подлежи на касационно обжалване пред административния съд на основанията, предвидени в Наказателно-процесуалния кодекс, и по реда на глава дванадесета от Административнопроцесуалния кодекс.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г.) В предвидените от закона случаи съдът може да прекрати производството с определение, което подлежи на обжалване с частна жалба.

Раздел VI

Влизане в сила на наказателните постановления

Чл. 64. Влизат в сила наказателните постановления, които:

- а) не подлежат на обжалване;
- б) не са били обжалвани в законния срок;
- в) (изм. - ДВ, бр. 59 от 1998 г.) са били обжалвани, но са били потвърдени или изменени от съда.

Раздел VII

(Отм. - ДВ, бр. 59 от 1998 г.)

Преглед по реда на надзора

Чл. 65. (Отм. - ДВ, бр. 59 от 1998 г.).

Чл. 66. (Отм. - ДВ, бр. 59 от 1998 г.).

Чл. 67. (Отм. - ДВ, бр. 59 от 1998 г.).

Чл. 68. (Отм. - ДВ, бр. 59 от 1998 г.).

Чл. 69. (Отм. - ДВ, бр. 59 от 1998 г.).

Раздел VIII

Възобновяване на административнонаказателните

производства

Чл. 70. Административнонаказателните производства, по които наказателните постановления са влезли в сила, както и решенията и прекратените от съда дела, образувани във връзка с обжалване на наказателни постановления, подлежат на възобновяване, когато:

а) с влязла в сила присъда се установи, че някои от доказателствата, въз основа на които е издадено наказателното постановление, решението или определението на съда, са неистински;

б) с влязла в сила присъда се установи, че административнонаказващ орган, съдия или съдебен заседател е извършил престъпление във връзка с издаване на наказателното постановление, решението или определението на съда;

в) се открият обстоятелства или доказателства от съществено значение за разкриване на обективната истина, които не са били известни при издаване на постановлението, решението или определението на съда;

г) (нова - ДВ, бр. 28 от 1982 г.) ако с влязла в сила присъда се установи, че деянието, за което е наложено административното наказание, съставлява престъпление;

д) (нова - ДВ, бр. 63 от 2017 г., в сила от 5.11.2017 г.) когато деянието, за което е приключило административнонаказателното производство, съставлява престъпление.

Чл. 71. Възобновяването на административнонаказателно производство се допуска, ако предложението по букви "а" и "б" на предходния член е направено в шестмесечен срок от влизане в сила на присъдата, а в случаите на буква "в" - в двегодишен срок от влизане в сила на наказателното постановление, решението или определението.

Чл. 72. (1) (Изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г., доп., бр. 63 от 2017 г., в сила от 5.11.2017 г.) Предложението за възобновяване се прави от окръжния прокурор, а в случаите по чл. 70, буква "д" - от наблюдаващия прокурор, и се разглежда от съответния административен съд.

(2) С предложението прокурорът може да спре изпълнението на наказателното

постановление или решението на съда.

Чл. 73. (1) (Изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) Административният съд разглежда предложението в открито заседание с призоваване на страните.

(2) Когато предложението е основателно, съдът постъпва съгласно разпоредбите на чл. 68.

Раздел IX

Изпълнение на наказателните постановления и решения на съда

Чл. 74. В тридневен срок от влизане в сила на наказателното постановление административнонаказващият орган, съответно съдът, предприема действие за привеждането му в изпълнение.

Чл. 75. Когато е наложено наказанието обществено порицание, препис от наказателното постановление или решението на съда се изпраща на съответната обществена организация, в която наказаният членува, или на ръководството на предприятието, учредението или организацията, където той работи, съобразно указаното в наказателното постановление или решението на съда.

Чл. 76. Изпълнението на наказанието обществено порицание става чрез прочитане на наказателното постановление или решението на съда пред събрание на обществената организация или трудовия колектив, на което се поканва да присъствува и нарушителят.

Чл. 77. (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г., отм., бр. 11 от 1998 г.).

Чл. 78. (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2007 г.) Когато е присъдено обезщетение, принудителното изпълнение на наказателното постановление се допуска по искане на лицето, което има право на обезщетение по реда на чл. 418 от Гражданския процесуален кодекс.

Чл. 79. (1) Наказателните постановления и решения на съда, с които са наложени глоби или са присъдени парични обезщетения в полза на държавата, се изпълняват по реда за събиране на държавните вземания.

(2) Наказателните постановления и решения на съда, с които са присъдени парични обезщетения в полза на държавни предприятия, кооперации или други обществени организации или на граждани, се изпълняват по реда, предвиден в Гражданския процесуален кодекс.

Чл. 79а. (Нов - ДВ, бр. 51 от 2007 г.) Когато с наказателното постановление е наложена глоба на нарушител без постоянен адрес в Република България, нарушителят внася сумата по сметка, посочена в наказателното постановление.

Чл. 80. (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1992 г., бр. 25 от 2002 г., бр. 12 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г. - изм., бр. 32 от 2009 г.) Когато с наказателното постановление или решението на съда е постановено отнемане на вещи в полза на държавата, препис от тях се изпраща на Националната агенция за приходите за изпълнение.

Чл. 81. (1) Наказателното постановление или решението на съда, с което е постановено временно лишаване от право да се упражнява определена професия или дейност, се изпълнява от органите, които признават това право и контролират упражняването му, и от ръководителя на предприятието, учредението или организацията, където наказаният работи.

(2) Ако наказаният заема длъжност по професия или дейност, от правото за

упражняването на която е лишен, ръководителят на предприятието, учреждениято или организацията го освобождава незабавно от тази длъжност.

Чл. 82. (1) Административното наказание не се изпълнява, ако са изтекли:

- а) две години, когато наложеното наказание е глоба;
- б) шест месеца, когато наложеното наказание е временно лишаване от право да се упражнява определена професия или дейност;
- в) три месеца, когато наложеното наказание е обществено порицание.

(2) Давността започва да тече от влизане в сила на акта, с който е наложено наказанието, и се прекъсва с всяко действие на надлежните органи, предприето спрямо наказанието за изпълнение на наказанието. След завършване на действието, с което е прекъсната давността, започва да тече нова давност.

(3) Независимо от спирането или прекъсването на давността, административното наказание не се изпълнява, ако е изтекъл срок, който надвишава с една втора срока по ал. 1.

(4) (Нова - ДВ, бр. 28 от 1982 г.) Разпоредбата на предходната алинея не се прилага по отношение на глобата, когато за събирането ѝ в срока по ал. 1 е образувано изпълнително производство. Това се отнася и за висящите дела, давността по които не е изтекла до влизането на тази алинея в сила.

Глава четвърта

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ САНКЦИИ СПРЯМО ЮРИДИЧЕСКИ ЛИЦА И ЕДНОЛИЧНИ ТЪРГОВЦИ

(Загл. изм. - ДВ, бр. 79 от 2005 г.)

Чл. 83. (1) (Доп. - ДВ, бр. 15 от 1998 г., изм. и доп., бр. 69 от 2006 г.) В предвидените в съответния закон, указ, постановление на Министерския съвет или наредба на общинския съвет случаи на юридически лица и еднолични търговци може да се налага имуществена санкция за неизпълнение на задължения към държавата или общината при осъществяване на тяхната дейност.

(2) Санкцията по предходната алинея се налага по реда на този закон, доколкото в съответния нормативен акт не е предвиден друг ред.

Чл. 83а. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2005 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2009 г., бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г., доп., бр. 60 от 2011 г., изм., бр. 19 от 2012 г., доп., бр. 107 от 2014 г., в сила от 1.01.2015 г., изм. и доп., бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г., доп., бр. 101 от 2017 г.) На юридическо лице, което се е обогатило или би се обогатило от престъпление по чл. 108а, 109, 110 (приготовление към тероризъм), 142 - 143а, 152, ал. 3, т. 4, чл. 153, 154а, 155, 155а, 156, 158а, 159 - 159г, чл. 162, ал. 1 и 2, чл. 164, ал. 1, чл. 171, ал. 3, чл. 172а - 174, 209 - 212а, 213а, 214, 215, чл. 216, ал. 3, 225в, 227, ал. 1 - 5, 242, 243, 244, 244а, 246, ал. 3, 248а, 250, 252, 253, 254б, 255, 255а, 255б, 256, 260а - 260в, 278в - 278д, 280, 281, 282, 283, 301 - 307, чл. 307б, 307в, 307г, чл. 308, ал. 3, чл. 319а - 319е, 320 - 321а, 327, 352, 352а, 353б - 353е, 354а - 354в, 356к и 419а от Наказателния кодекс, както и от всички престъпления, извършени по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група, когато са извършени от:

- 1. лице, овластено да формира волята на юридическото лице;

2. лице, представляващо юридическото лице;

3. лице, избрано в контролен или надзорен орган на юридическото лице, или

4. (изм. – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) работник или служител, на който юридическото лице е възложило определена работа, когато престъплението е извършено при или по повод изпълнението на тази работа, се налага имуществена санкция до 1 000 000 лв., но не по-малко от равностойността на облагата, когато тя е имуществена; санкция в размер до 1 000 000 лв. се налага и когато облагата няма имуществен характер или размерът ѝ не може да се установи.

(2) (Нова – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) Имуствената санкция се налага и на юридическо лице, което няма седалище на територията на Република България, в случай че престъплението по ал. 1 е извършено на територията на Република България.

(3) (Предишна ал. 2 – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) Имуствената санкция се налага на юридическото лице и когато лицата по ал. 1, т. 1, 2 и 3 са подбудили или подпомогнали извършването на посочените деяния, както и когато деянията са спрели на стадия на опита.

(4) (Предишна ал. 3, изм. – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) Имуствената санкция се налага независимо от осъществяването на наказателната отговорност на съучастниците в извършване на престъпното деяние по ал. 1.

(5) (Предишна ал. 4, изм. – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) Отнема се в полза на държавата придобитата от юридическото лице пряка или непряка облага от престъплението по ал. 1, ако не подлежи на връщане или възстановяване, или на отнемане по реда на Наказателния кодекс. Когато вещта или имуществото – предмет на престъплението, липсва или е отчуждено, присъжда се неговата легова равностойност.

(6) (Предишна ал. 5 – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) На държавата, държавните органи и органите на местното самоуправление, както и на международните организации не се налага имуществена санкция по ал. 1.

Чл. 83б. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2005 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г., бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) Производството по чл. 83а се образува по мотивирано предложение на прокурора, който е компетентен да разгледа делото или преписката за съответното престъпление, до окръжния съд по седалището на юридическото лице, а в случаите по чл. 83а, ал. 2 – до Софийския градски съд:

1. (доп. – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) след внасяне на обвинителния акт, на постановление с предложение за освобождаване на дееца от наказателна отговорност с налагане на административно наказание или на споразумение за решаване на делото в съда; или

2. когато наказателното производство не може да се образува или образуваното е прекратено на основание, че:

а) деецът не носи наказателна отговорност поради амнистия;

б) наказателната отговорност е погасена поради изтичане на предвидената в закона давност;

в) деецът е починал;

г) след извършването на престъплението деецът е изпаднал в продължително разстройство на съзнанието, което изключва вменяемостта;

д) (нова – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) в предвидените в особената част на Наказателния кодекс случаи по дела от общ характер липсва тъжба от пострадали до прокурора;

е) (нова – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) деецът се освобождава от

наказателна отговорност с прилагане на възпитателни мерки;

ж) (нова – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) е допуснат трансфер на наказателното производство в друга държава;

3. (нова – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) когато наказателното производство е спряно на основание, че:

а) след извършване на престъплението обвиняемият е изпаднал в краткотрайно разстройство на съзнанието, което изключва вменяемостта, или има друго тежко заболяване, което пречи на провеждането на производството;

б) разглеждането на делото в отсъствие на обвиняемия би попречило да се разкрие обективната истина;

в) деецът е лице с имунитет;

4. (нова – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) след влизане в сила на решение по чл. 124, ал. 5 от Гражданския процесуален кодекс.

(2) Предложението трябва да съдържа:

1. описание на престъплението, обстоятелствата, при които е било извършено, и наличието на причинна връзка между него и облагата за юридическото лице;

2. вид и размер на облагата;

3. наименование, предмет на дейност, седалище и адрес на управление на юридическото лице;

4. лични данни на лицата, представляващи юридическото лице;

5. лични данни на обвиняемите или осъдените за престъплението лица;

6. опис на писмените материали или заверени копия от тях, които установяват обстоятелствата по т. 1 и 2;

7. списък на лицата за призоваване;

8. датата и мястото на съставянето му, името, длъжността и подписа на прокурора.

(3) Към предложението се прилага и препис за юридическото лице.

Чл. 83в. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2005 г.) Прокурорът може да поиска от съда да вземе мерки за обезпечаване на имуществената санкция на юридическото лице по реда на Гражданския процесуален кодекс.

Чл. 83г. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2005 г., изм., бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.)

(1) Съдът в закрито заседание се произнася с определение, с което:

1. връща предложението на прокурора, когато не е мотивирано или не отговаря на изискванията на закона;

2. прекратява делото, когато юридическото лице е заличено от търговския регистър поради ликвидация или несъстоятелност.

(2) Съдът разглежда предложението в състав от един съдия в открито съдебно заседание с участието на прокурор и с призоваване на юридическото лице.

(3) Неявяването на представител на юридическото лице, когато призоваването е редовно, не е пречка за разглеждане на делото.

(4) Съдът събира доказателства служебно или по искане на страните.

(5) Съдът разглежда делото и въз основа на събраните доказателства преценява:

1. получило ли е юридическото лице неправомерна облага;

2. има ли връзка между извършителя на престъпното деяние и юридическото лице;

3. има ли връзка между престъпното деяние и облагата за юридическото лице;

4. какъв е видът на облагата и размерът ѝ, ако е имуществена.

(6) Съдът се произнася с решение, с което:

1. налага имуществена санкция;

2. отказва да наложи имуществена санкция.

(7) Решението по ал. 6, т. 1 съдържа:

1. данните за юридическото лице;
2. данните за произхода, вида и размера на облагата;
3. размера на наложената имуществена санкция;
4. описание на имуществото, което се отнема в полза на държавата, ако има такава;
5. определяне на разноските.

(8) По дела, които представляват фактическа или правна сложност, мотивите могат да бъдат изготвени и след произнасянето на решението, но не по-късно от 30 дни.

Чл. 83д. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2005 г., изм., бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.)

(1) Решението на окръжния съд по чл. 83г, ал. 6 подлежи на обжалване или протест пред апелативния съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

(2) Делото се разглежда в открито заседание с участието на прокурор. За съдебното заседание се призовава и юридическото лице.

(3) В производството пред апелативния съд се допускат само писмени доказателства.

(4) Апелативният съд се произнася с решение, с което може:

1. да отмени решението на окръжния съд и да върне делото за ново разглеждане, когато в хода на съдебното производство пред първата инстанция са допуснати съществени нарушения на процесуалните правила;

2. да отмени решението на окръжния съд и да наложи имуществена санкция;

3. да отмени решението на окръжния съд и да откаже да наложи имуществена санкция;

4. да измени решението на окръжния съд;

5. да потвърди решението на окръжния съд.

(5) Решението на апелативния съд е окончателно.

Чл. 83е. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2005 г., изм., бр. 59 от 2007 г., бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) (1) Производството, по което е постановено влязло в сила решение на окръжния или на апелативния съд, подлежи на възобновяване, когато:

1. с влязла в сила присъда или решение се установи, че някои от писмените доказателства, въз основа на които е издаден актът, са неистински или с невярно съдържание;

2. с влязла в сила присъда или решение се установи, че съдия, прокурор, страна или участник в производството е извършил престъпление във връзка с участието си в производството;

3. след влизане в сила на решението за налагане на имуществена санкция на юридическото лице лицето по чл. 83а, ал. 1, т. 1 – 4 бъде оправдано с влязъл в сила съдебен акт или спряното досъдебно производство бъде прекратено от прокурора в случаите по чл. 24, ал. 1, т. 1 от Наказателно-процесуалния кодекс;

4. след влизане в сила на решението се разкрият обстоятелства или доказателства, които не са били известни на страната и съда и имат съществено значение за производството;

5. с решение на Европейския съд по правата на човека е установено нарушение на Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, което има съществено значение за делото;

6. в хода на производството е допуснато съществено нарушение на процесуалните правила.

(2) Искането за възобновяване може да се направи в 6-месечен срок от узнаване за

възникване на основанието, а в случаите по ал. 1, т. 6 – от влизане в сила на решението на окръжния или на апелативния съд.

(3) Искането за възобновяване не спира изпълнението на влязлото в сила решение, освен ако съдът постанови друго.

(4) Искане за възобновяване на производството може да направи:

1. окръжният прокурор;

2. юридическото лице, на което е наложена имуществена санкция.

(5) Искането за възобновяване се разглежда от апелативния съд, в съдебния район на който се намира органът, постановил влязлото в сила решение.

(6) Апелативният съд разглежда искането в състав от трима съдии. В случаите, когато се иска възобновяване на производството по решение на апелативния съд, искането се разглежда от друг състав на съответния апелативен съд.

(7) Делото се разглежда в открито заседание с участието на прокурор. За съдебното заседание се призовава и юридическото лице.

(8) Когато намери искането за възобновяване за основателно, апелативният съд отменя акта и връща делото за ново разглеждане, като посочва процесуалното действие, от което трябва да започне новото разглеждане.

Чл. 83ж. (Нов – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) За неуредените в чл. 83б, 83г – 83е въпроси се прилагат разпоредбите на Наказателно-процесуалния кодекс.

Глава пета **(Нова - ДВ, бр. 79 от 2005 г.)** **ОСОБЕНИ РАЗПОРЕДБИ**

Чл. 84. (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1998 г., бр. 39 от 2011 г.) Доколкото в този закон няма особени правила за призоваване и връчване на призовки и съобщения, извършване на опис и изземване на вещи, определяне разноски на свидетели и възнаграждения на вещи лица, изчисляване на срокове, както и за производството пред съда по разглеждане на жалби срещу наказателни постановления, на касационни жалби пред административния съд и предложения за възобновяване, се прилагат разпоредбите на Наказателно-процесуалния кодекс.

Чл. 85. По отношение на изразите "длъжностно лице", "орган на власт" и "официален документ", употребени в този закон, се прилагат разпоредбите на Наказателния кодекс.

Чл. 85а. (Нов - ДВ, бр. 10 от 2011 г.) Доколкото в този закон няма особени правила за административнонаказателния процес при нарушения, установени с техническо средство или система съгласно чл. 39, ал. 4, се прилагат разпоредбите на Закона за движението по пътищата.

Чл. 86. Административните нарушения, извършени преди влизане в сила на този закон, за които не са били съставени актове, се установяват и нарушителите се наказват по процесуалния ред, установен с този закон.

Чл. 87. Всяките административнонаказателни производства се довършват по процесуалния ред, установен с този закон.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА **(Нова - ДВ, бр. 10 от 2011 г.)**

§ 1. (Нов - ДВ, бр. 10 от 2011 г., изм., бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) По смисъла на този закон:

1. (Предишен текст на § 1 – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) "Електронен фиш" е електронно изявление, записано върху хартиен, магнитен или друг носител, създадено чрез административно-информационна система въз основа на постъпили и обработени данни за нарушения от автоматизирани технически средства или системи.

2. (Нова – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) "Пряка облага" е всяко благоприятно изменение в правната сфера на юридическото лице, настъпило като непосредствена последица от престъплението.

3. (Нова – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) "Непряка облага" е:

а) придобитото в резултат на разпореждане с предмета на престъплението;

б) вещта или имуществото, придобити чрез операция или сделка с пряката облага от престъплението;

в) вещта, в която е трансформирана пряката облага от престъплението.

ИЗМЕНЕНИЕ НА ДРУГИ ЗАКОНИ

§ 1а. (Предишен текст на § 1 - ДВ, бр. 10 от 2011 г.) Този закон отменя глава XXVIII от Наказателно-процесуалния кодекс.

Препращането във всички нормативни актове към глава XXVIII от Наказателно-процесуалния кодекс се заменя с препращане към този закон.

§ 2. Препращането във всички нормативни актове към чл. 207, ал. 1 и чл. 207, ал. 3 от отменения Наказателен кодекс, съответно към чл. 271, ал. 1 и чл. 271, ал. 3 от действащия Наказателен кодекс, се заменя с препращане към чл. 31, съответно чл. 32 от този закон.

§ 3. Член 271 от Наказателния кодекс се изменя, както следва:

"271. Който не изпълни или наруши постановление, разпореждане или друг акт, издаден или приет от Министерския съвет, ако актът изрично се позовава на този член, се наказва с поправителен труд до шест месеца или с глоба до 400 лева."

В чл. 424, ал. 1, думите "и 271, ал. 1 и 3" се заличават. Заличава се и буква "б" на ал. 2.

§ 4. Отменява се буква "б" на чл. 5, ал. 1 от Закона за Инспекция за надзор по безопасността на труда при Министерския съвет.

§ 5. (Отм. - ДВ, бр. 11 от 1998 г.).

§ 6. (Отм. - ДВ, бр. 11 от 1998 г.).

§ 7. (Изм. - ДВ, бр. 102 от 1995 г., доп., бр. 96 от 2004 г.) Разпоредбите на чл. 13 от този закон не се отнасят за наказанията, предвидени в Указа за борба с дребното хулиганство и в глава четвърта от Закона за опазване на обществения ред при провеждането на спортни мероприятия.

§ 8. Във всички нормативни актове, с които са предвидени административни наказания, думата "конфискация" се заменя с "отнемане в полза на държавата".

Изпълнението на настоящия закон се възлага на министъра на правосъдието.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за деноминация на лева

(ДВ, бр. 20 от 1999 г., доп., бр. 65 от 1999 г., в сила от 5.07.1999 г.)

.....
§ 4. (1) (Доп. - ДВ, бр. 65 от 1999 г., в сила от 5.07.1999 г.)

С влизането в сила на закона всички числа в стари левове, посочени в законите, влезли в сила преди 5 юли 1999 г., се заменят с намалени 1000 пъти числа в нови левове. Замяната на всички числа в стари левове с намалени 1000 пъти числа в нови левове се прилага и за всички закони, приети преди 5 юли 1999 г., които са влезли или ще влязат в сила след 5 юли 1999 г.

(2) Органите, приели или издали подзаконовни нормативни актове, влезли в сила преди 5 юли 1999 г. и в които има числа в левове, да направят произтичащите от този закон изменения в тях така, че измененията да се прилагат от датата на влизането в сила на закона.

.....
§ 7. Законът влиза в сила от 5 юли 1999 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона за движението по пътищата
(ДВ, бр. 10 от 2011 г.)

.....
§ 11. За нарушения, установени до влизането в сила на този закон, се прилага досегашният ред.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Наказателния кодекс
(ДВ, бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.)

.....
§ 45. Министерският съвет в срок един месец от влизането в сила на този закон внася в Народното събрание проекти на закони за изменение и допълнение на законите, чиито разпоредби трябва да бъдат приведени в съответствие с него.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона за административните нарушения и наказания

(ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.)

§ 8. Неприклучилите съдебни производства в административните съдилища по чл. 83а – 83е се прекратяват и се изпращат по компетентност на съответния окръжен съд.

.....